

Bezpieczna obsługa maszyn i urządzeń w gospodarstwie rolnym

Mechanizacja prac pozwala zwiększyć wydajność produkcji i ograniczyć jej koszty, jednak niewłaściwie użytkowane lub nieprzygotowane do pracy maszyny powodują zagrożenie dla zdrowia i życia rolników. Duża liczba ruchomych elementów, często nieosłoniętych w połączeniu z brakiem wiedzy i umiejętności obsługującego, zwykle prowadzi do wypadków i to tych najgroźniejszych w skutkach. Przyczynami tych wypadków najczęściej są:

- zły stan techniczny maszyn, zwłaszcza brak osłon i hamulców, niesprawny układ kierowniczy,
- używanie maszyn wyeksploatowanych lub nieprzystosowanych do określonych zadań,
- regulacja i smarowanie maszyn będących w ruchu oraz manipulowanie przy nich,
- używanie nieodpowiedniej odzieży,
- remontowanie sprzętu we własnym zakresie bez odpowiednich kwalifikacji, zaplecza warsztatowego czy narzędzi.

W celu zmniejszenia ryzyka wypadku, maszyny wykorzystywane w gospodarstwie powinny być wyposażone w kompletne i nieuszkodzone osłony. Pozwola to uchronić osobę obsługującą przed uderzeniem lub pochwyceniem przez ruchome elementy.

Osłonięte powinny być wszystkie mechanizmy napędowe, silniki, koła pasowe i zębate, pasy, łańcuchy, wały, przekładnie, przeguby, wały przegubowo-teleskopowe (na całej długości), końcówki wałów wystające poza korpus maszyny i inne ruchome elementy. Osłonięte powinny być także elementy robocze : noże, bijaki (stałymi osłonami), tarcze pił i szlifierek kątowych (osłonami regulowanymi), elementy tnące maszyn zniwnych (osłonami zdejmowanymi wyłącznie na czas pracy).

Przed rozpoczęciem pracy kosiarką rotacyjną, glebogryzarką, różnego typu rozdrabniaczami, rozrzutnikami obornika oraz rozsiewaczami nawozów mineralnych, należy uprzedzić osoby znajdujące się na polu, aby nie zbliżały się na odległość mniejszą niż 50 m od pracującej maszyny.

Ciągniki, przyczepy, maszyny wyposażone są w schodki lub drabinki i uchwyty ułatwiające wchodzenie i schodzenie; podesty robocze – w barierki. Należy zadbać, aby były one solidnie przymocowane i na bieżąco oczyszczane (np. ze smarów, błota).

Jeżeli konieczne jest wchodzenie na maszyny lub środki transportu należy wykorzystywać drabinę. Nie wolno zeskakiwać z przyczepy, schodzić lub wchodzić po dyszlach i kołach.

W celu ułatwienia agregowania maszyn lub przyczep z ciągnikiem i wyeliminowania udziału drugiej osoby (narażonej w czasie sprzęgania na przygniecenia), montuje się zaczepy podwieszane na sprężynach lub wyposażone w podpórki, a ciągniki wyposaża się w automatyczne zaczepy i haki. Prawidłowo wykorzystane znacznie zwiększają bezpieczeństwo obsługujących.

Ciągnik i maszyny samobieżne należy wyposażyć w apteczkę oraz w gaśnicę proszkową, a kombajn – dodatkowo w gaśnicę pianową.

Maszyn należy używać zgodnie z ich przeznaczeniem, dlatego nie powinno się :

- używać ciągników nieprzystosowanych konstrukcyjnie do danej pracy,
- przewozić ludzi w skrzyni rozsiewacza nawozów mineralnych, w skrzyni rozrzutnika obornika, na przyczepach i innych środkach transportowanych lub maszynach do tego nieprzystosowanych,
- zezwalać na jazdę na ładunku, błotnikach, zaczepach, burtach; na wsiadanie w czasie jazdy; na przebywanie na ciągniku i maszynach,
- zezwalać na przebywanie między ciągnikiem a maszyną współpracującą oraz na wchodzenie na dyszle, zaczepy, ramy i inne części ciągnika lub maszyny w czasie pracy,
- dopuszczać do długotrwałej pracy ciągnika i maszyn samobieżnych w pomieszczeniach o słabej wentylacji, ze względu na możliwość zatrucia spalinami,
- uruchamiać ciągnika i maszyn samobieżnych w pomieszczeniach drewnianych i w magazynach materiałów łatwopalnych, z uwagi na zagrożenie pożarowe,
- wykorzystywać kombajnów i ciągników kołowych bez kabiny lub ramy ochronnej do pracy na znacznych pochyłościach.

Co pewien czas powinno się robić przerwy w pracy. Kiedy jest się wypoczętym można lepiej skupić się na wykonywanym zadaniu, można pracować bardziej efektywnie i przede wszystkim bezpieczniej.

Aby ustrzec się wypadków należy stosować podstawowe zasady bezpiecznej obsługi maszyn i urządzeń, a także używać odzieży i obuwia roboczego.

Jeżeli jednak zdarzy się wypadek przy pracy rolniczej, należy zgłosić ten fakt do najbliższej Placówki Terenowej KRUS, jak najwcześniej, **bez zbędnej zwłoki**. Wypadek może zgłosić poszkodowany, członek rodziny lub inna osoba, w dowolny sposób :

- osobiście
- telefonicznie
- na piśmie
- pocztą elektroniczną

W imieniu Dyrekcji OR KRUS w Opolu
Życzę bezpiecznej pracy i dobrych zbiorów
Kierownik PT KRUS w Strzelcach Opolskich

Izabela Majerska

Opracowała:
Starszy Inspektor Mariola Urbańska

Źródło :
„Bezpieczna obsługa maszyn
i urządzeń w gospodarstwie rolnym”-
broszura dla rolników
www.krus.gov.pl